

- Des de l'any 2005, al CRAI Biblioteca de Física i Química, es prepara una exposició anual sobre un esdeveniment en el món de la Física i/o la Química que sigui especialment rellevant.

- Aquesta mostra bibliogràfica te una data oficial d'inauguració, que actualment fem coincidir pels voltants del 15 de novembre, St. Albert patró dels científics, i que com ja explicarem més endavant consta d'una conferència i d'un petit aperitiu.

- El que fa singulars a aquestes exposicions és que es preparen en estreta col·laboració amb els professors. Seguidament us ho explicaré amb més detall, seguint el guió que veieu a la pantalla.

- Voldria destacar també el fet que s'intenta tocar totes les "matèries" que concerneixen a la Biblioteca, alternant cada any, si és possible, temes de química i de física, i que això també vol dir que s'implica a professors i departaments diferents cada any.

N'hem fet un total d'onze de temàtiques ben diferents (de fet la 12^a l'estem preparant): astronomia, relativitat, magnetisme, termodinàmica, utilitatge químic, làsers, taula periòdica, l'àtom de Bohr, premis Nobel, raigs X i Relativitat General ... aquesta relació mostra la voluntat de pluralitat.

EXPOSICIONS BIBLIOGRÀFIQUES: UNA EINA DE COL·LABORACIÓ ENTRE DOCENTS I BIBLIOTECARIS

Isabel Parés
Anna Gonor

- Què fem
- Com ho fem
- Com impliquem a tothom
- Com fem la recollida del material que s'exposa
- Acte d'inauguració
- Exposició Virtual

2005 - Einstein a la nostra biblioteca

2006 - Cent Anys del tercer principi de la Termodinàmica

2007 - L'ordre dels elements abans i després de Mendelèiev

2008 - Dos mil lennis de magnetisme

2009 - Una nova manera de mirar el cel

2010 - 50 anys de làser: una eina que ens ha canviat la vida

2011 - L'utilitatge químic en llibres: catàlegs

2012 - Els Nobel de Física i química a la biblioteca: 1901-1915

2013 - L'àtom de Bohr: 100 anys en òrbita

2014 - Cristalls a la llum dels raigs X

2015 - Cent anys de la relativitat general

2016 - Enllaç químic ...

El punt de partida és "brain storming" que es du a terme, normalment a començaments de l'any, entre la cap de la biblioteca i 4 professors "fixes". Es tracta de quatre professors de diferents departaments, implicats tots ells en la disciplina de la història de la ciència.

- En aquest primer contacte es decideix el tema de l'any, d'entre les diferents opcions que hi pugui haver i que ha de ser una efemèride en el camp de la física o la química, lògicament.

- També escullen dos professors experts en el tema que tractarem i que seran el comissaris de l'exposició, que juntament amb ells (els quatre fixes i la cap de la biblioteca) configuraran el grup de treball que liderarà el projecte i que s'anirà reunint al llarg de l'any per fer un seguiment i veure l'estat de la qüestió.

- Els comissaris s'encarreguen de buscar el conferenciant per a l'Acte d'inauguració i que s'intenta que sigui extern a la UB.

La foto correspon al grup de treball d'aquest any

4 professors especialitzats en la Història de la Ciència = professors fixes

Cap de la biblioteca = Isabel Parés

2 professors experts en el tema de l'any = professors comissaris

GRUP DE TREBALL

- Una vegada s'han escollit el tema i els comissaris, comença una labor de cerca i recopilació de bibliografia.

Això representa una estreta col·laboració entre el personal de la biblioteca i els professors, ja que aquests tenen millor coneixement dels articles i llibres que es consideren més rellevants dins la matèria i els bibliotecaris dominem les cerques bibliogràfiques en catàlegs i bases de dades, coneixem els fons de la biblioteca, la disponibilitat d'aquest fons, la possibilitat de trobar algun exemplar que falti, etc.

- Els exemplars més significatius els acompanyem d'un comentari o ressenya a l'hora de ser exposats. La confecció d'aquests textos comentats son redactats pels professors i el personal de la biblioteca i fa referència a particularitats de l'exemplar.

L'exemplar de la imatge és l'article original en que l'Albet Einstein va publicar per primera vegada els seus resultats sobre la relativitat general.

Un altre cas és la tesi doctoral de la Marie Curie signada per ella mateixa, per parlar de científics coneguts per a tots.

- La cerca de bibliografia també ens porta a vegades a demanar algun volum a d'altres biblioteques. Per exemple la Bca. de Reserva ens ha deixat llibres antics molt importants del seu fons per a exposar durant un mes, com els que veieu en pantalla.

- Però també s'han demanat exemplars a Matemàtiques, Farmàcia, Lletres i Geografia i Història.

En aquest cas els llibres son retornats quan s'acaba l'exposició, però alguna vegada han canviat d'ubicació i han passat a formar part dels fons de Física i Química perquè les dues biblioteques han considerat que era el més adient, de manera que també hi ha una aspecte de racionalització els fons del CRAI.

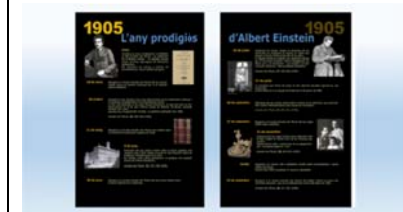
- Una altra conseqüència és l'adquisició de llibres per compra, al detectar-se llacunes en el fons: llibres sobre el tema que la biblioteca. Per tant hi ha una posada al dia, sobre aquella àrea de coneixement.

- Paral·lelament, el grup de treball (professors) redacta el contingut temàtic de l'exposició que es veurà esquematitzat i resumit en dos pòsters centrals (de 120 x 80 cm).

- Un altre exemple més recent

Des del CRAI es dona suport per a la confecció d'aquests pòsters. La implicació del personal de la biblioteca varia en funció de l'habilitat del professor a qui se li ha encarregat la tasca i pot anar des d'un assessorament purament estètic fins a la confecció total del pòster, si es dona el cas. El contingut, però, corre sempre a càrrec dels experts (professors)

- D'altra banda, el personal de la biblioteca porta a terme el disseny de la invitació i els cartells de promoció que es reparteixen per la Facultat. S'envia també invitacions a les Universitats catalanes i espanyoles que creiem que hi poden estar interessades, i a les Societats Catalanes de Física, de Química, i d'Història de la Ciència de l'Institut d'Estudis Catalans, que ajuden econòmicament a que aquest esdeveniment pugui tirar endavant cada any.

El disseny es consensua també amb els professors-comissaris, o grup de treball. Podem dir que les opinions i els fit-backs son constants.

Aquí en teniu tres mostres ben diferents ... i la més recent, la de l'any passat.

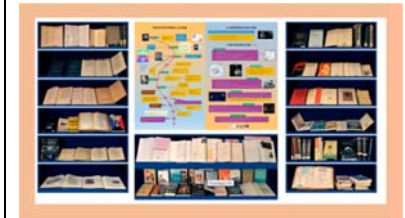

Doncs han passat els mesos i tot està a punt per fer el muntatge definitiu: aquí podeu veure l'exposició en la seva ubicació final: consta dels dos pòsters, ubicats a la part central i dues vitrines a banda i banda, on s'exposa els fons bibliogràfics seleccionats i dos prestatges a la part inferior.

+ una vitrina vertical més petita i dues vitrines tipus "taula". La fondària d'aquests tres últims expositors els fan aptes per exposar-hi, no només llibres, sinó que també hi posem estris relatius a la temàtica que ens ocupa, i altre material complementari que ens cedeixen les facultats, com puguin ser un espectroscopi, una font d'alimentació làser, un tub de Ckooocks,... i dels quals se'n fa una explicació.

En el cas que es mostra en aquesta diapositiva es van exposar les primeres radiografies que ens va, fer a Barcelona, per part de l'Hospital Clínic.

Anècdota Dr. Tejada

● Amb tot el material exposat i tot preparat, arriba el dia D, el dia en que s'inaugura l'exposició de manera formal.

● L'acte protocol·lari té lloc a l'Aula Magna de les Facultats i es convida al Rector a presidir la taula. Ha pogut venir tres vegades i les altres com veieu, delega en una altra persona. A la taula també hi són els degans d'ambdues Facultats, el/la president/a de la comissió de la Biblioteca i també la Cap de la mateixa.

● Després de les presentacions i benvinguda per part dels membres de la mesa, hi ha una conferència per part del científic convidat (dura 1 hora aproximadament) al que se li demana que faci un lligam entre el tema que tractem i el fons bibliogràfic exposat a la biblioteca.

● Aquesta conferència sol tenir format de classe magistral, però està oberta a qualsevol iniciativa creativa. L'any de l'àtom de Bohr es va fer una petita obra de teatre escrita per l'ocasió per un professor de Física sobre Bohr, Einstein i Heisenberg, i interpretada per alumnes de física aficionats al teatre.

● Acabada la conferència tota la comitiva va cap a la biblioteca on es fa la tallada de cinta, que deixa inaugurada formalment l'exposició,

- Li seguix un aperitiu que es fa a la mateixa biblioteca i en el que hi son convidats tots els assistents

...inclosos espontanis d'última hora.

- Finalment cal comentar que l'exposició es converteix en virtual i passa a formar part del portal de fons històric CRAI Biblioteca de Física i Química i de la web del CRAI (apartat Exposicions Virtual).

El personal de la biblioteca fa una pàgina de presentació de l'Exposició així com els enllaços dels llibres exposats cap el catàleg.

S'intenta que sigui una reproducció fidel de la versió presencial, de manera que es puguin llegir totes les explicacions i continguts, així podríem anar clicant sobre els elements exposats per anar veient què hi ha, amb la cita bibliogràfica o l'explicació corresponent.

Podríem clicar sobre els objectes de la vitrina Tejada, per exemple, i en veuríem la cita i els comentaris.

Al catàleg també en queda constància dels exemplar exposats, amb una nota pública i que per tant permet recuperar els documents que han format part de l'exposició concreta.

De tot plegat se'n fa difusió tan de l'acte d'inauguració, com de la nova exposició Xarxes socials (Facebook, Twiter, Blog FiQui), i a l'apartat de notícies del CRAI, etc.

L'exposició es mantindrà fins a l'octubre del proper any i durant aquests mesos es treballa per l'exposició de l'any següent, que substituirà l'actual.

Gràcies!

